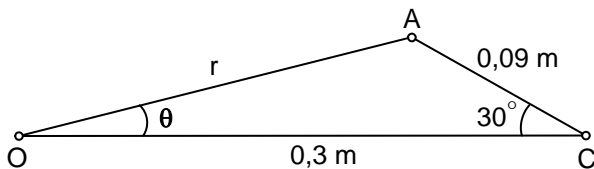

2.14 Tappi A liikkuu 90 mm-säteistä ympyrärataa, kun kampi AC pyörii vakio kulmanopeudella $\dot{\beta} = 60 \text{ rad/s}$. Kohtaan A on kiinnitetty sauva, joka liikkuu varren OA sisällä edestakaisin ja samalla varsi kääntyy nivelen O ympäri. Määritä suureet $\dot{r}$, $\ddot{r}$, $\dot{\theta}$ ja $\ddot{\theta}$, kun kulma $\beta = 30^\circ$.

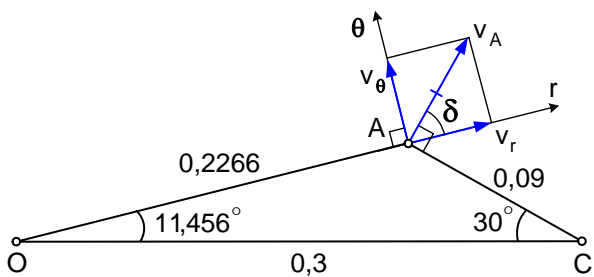
Ratkaisu:

Yksiköt m,s

Kosinilause $r^2 = 0,09^2 + 0,3^2 - 2 \cdot 0,09 \cdot 0,3 \cos 30^\circ \Rightarrow r = 0,2266 \text{ m}$

Sinilause $\frac{\sin \theta}{0,09} = \frac{\sin 30^\circ}{0,2266} \Rightarrow \theta = 11,456^\circ$

A on ympyräliikkeessä pisteen C ympäri ja $\dot{\beta} = 60 \text{ rad/s}$ sekä $\ddot{\beta} = 0$.

$$v_A = AC \cdot \dot{\beta} = 0,09 \text{ m} \cdot 60 \frac{1}{\text{s}} = 5,4 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

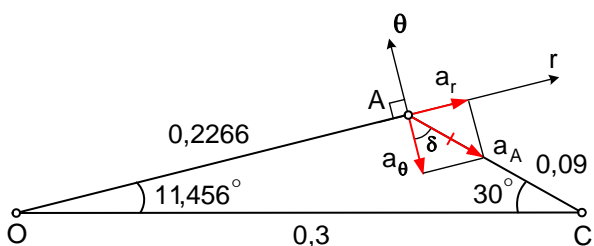
$$\delta = 90^\circ - (30^\circ + \theta) = 48,54^\circ$$

Säteittäisnopeus:

$$v_r = \dot{r} \Rightarrow v_A \cos \delta = 5,4 \frac{\text{m}}{\text{s}} \cos 48,54^\circ = \dot{r} \Rightarrow \boxed{\dot{r} = 3,575 \text{ m/s}}$$

Kehän suuntainen nopeus:

$$v_\theta = r \dot{\theta} \Rightarrow v_A \sin \delta = 5,4 \frac{\text{m}}{\text{s}} \sin 48,54^\circ = 0,2266 \cdot \text{m} \cdot \dot{\theta} \Rightarrow \boxed{\dot{\theta} = 17,862 \text{ 1/s}}$$

Koska $\ddot{\beta} = 0$, on $a_{At} = AC \cdot \ddot{\beta} = 0$ ja

$$\begin{aligned} a_A &= a_{An} = AC \cdot \dot{\beta}^2 \\ &= 0,09 \text{ m} \cdot 60^2 \frac{1}{\text{s}^2} = 324 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \end{aligned}$$

Säteittäiskiihtyvyys:

$$a_r = \ddot{r} - r\dot{\theta}^2 \Rightarrow \ddot{r} = a_r + r\dot{\theta}^2 \Rightarrow \ddot{r} = a_A \sin \delta + r\dot{\theta}^2$$

$$\ddot{r} = 324 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \sin 48,54^\circ + 0,2266 \text{m} \cdot 17,862^2 \frac{1}{\text{s}^2} \Rightarrow$$

$$\ddot{r} = 315,12 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

Kehän suuntainen kiihtyvyys:

$$a_\theta = r\ddot{\theta} + 2\dot{r}\dot{\theta} \Rightarrow \ddot{\theta} = \frac{1}{r}(a_\theta - 2\dot{r}\dot{\theta}) \Rightarrow \ddot{\theta} = \frac{1}{r}(-a_A \cos \delta - 2\dot{r}\dot{\theta})$$

$$\ddot{\theta} = \frac{1}{0,2266 \text{m}} \left(-324 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \cos 48,54^\circ - 2 \cdot 3,575 \text{m} \cdot 17,862 \frac{1}{\text{s}^2} \right) \Rightarrow$$

$$\ddot{\theta} = -1510,43 \frac{1}{\text{s}^2}$$